

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 721/2015
02.12.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., кога заступа Рајко Јелушић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5854/2014 од 18.11.2014. године, у седници одржаној 02.12.2016. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије парничних странака изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5854/2014 од 18.11.2014. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П бр. 703/2012 од 16.09.2013. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску од 17.05.2013. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезана тужена Република Србија - Министарство правде РС да тужиоцу на име накнаде штете због неоснованог лишења слободе у трајању од 1905 дана исплати 21.500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2013. године, као дана пресуђења до исплате, за душевне болове због умањења опште животне активности од 53% 1.500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2013. године као дана пресуђења до исплате и због претрпљеног страха 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 16.09.2013. године, као дана пресуђења до исплате, укупно 24.000.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 16.09.2013. године као дана пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА из ... преко досуђених износа, у делу којим је тражио да се обавезе тужена Република Србија - Министарство правде РС да тужиоцу због неоснованог лишења слободе у трајању

од 1905 дана плати 8.500.000,00 динара, са каматом, за душевне болове због умањења опште животне активности за 53% 1.500.000,00 са каматом, због претрпљеног страха 1.000.000,00 динара са каматом. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена Република Србија, Министарство правде РС да тужиоцу АА из ... на име трошкова поступка исплати износ од 535.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиоца АА из ... за накнаду трошкова поступка у преосталом делу.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5854/2014 од 18.11.2014. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца АА из ..., ..., као неоснована и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 703/2012 од 16.09.2013. године, у ставу трећем и ставу петом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 703/2012 од 16.09.2013. године у ставу другом изреке, тако што је делимично усвојен тужбени захтев тужиоца АА из ..., ... и обавезана тужена Република Србија да му на име накнаде штете због неоснованог лишења слободе плати 11.000.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности 900.000,00 динара и на име претрпљеног страха 600.000,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 16.09.2013. године до исплате, док је тужбени захтев тужиоца за износ од још 10.500.000,00 динара због неоснованог лишења слободе, 600.000,00 динара за претрпљене душевне болове због умањења животне активности и 400.000,00 динара због претрпљеног страха, са каматом, као неоснован, одбијен. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 703/2012 од 16.09.2013. године, тако што је обавезана тужена Република Србија да тужиоцу АА из ..., ..., накнади трошкове парничног поступка у износу од 334.900,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац и тужена су благовремено изјавили ревизију. Тужилац побија другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права, а тужена из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11, 55/14) и оценио да ревизије нису основане.

У поступку доношења побијане пресуде нема битне повреде парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном нижестепеним пресудама, против тужиоца је одређен притвор решењем истражног судије Окружног суда у Београду – већа за ратне злочине Ки.в. 2/03 од 25.12.2003. године, на основу члана 142. став 1. тачка 1. ЗКП, који се рачуна од 25.12.2003. године. Правноснажном пресудом Окружног суда у Београду – веће за ратне злочине Кв. 4/2006 до 12.03.2009. године, тужилац је на основу члана 355. тачка 3. ЗКП ослобођен од оптужбе да је у времену

од 20.11. до 21.11.1991. године на пољопривредном добру ... у ..., у тадашњој ..., у саставу бивше СФРЈ, као припадник ТО ... извршио кривично дело ратни злочин против ратних заробљеника из члана 144. КЗ СРЈ, у вези члана 22. КЗ СРЈ. Решењем Окружног суда у Београду Кв 4/2006 од 12.03.2009. године тужиоцу је укинута притвор на основу члана 358.став 2. ЗКП. Тужилац је у притвору провео укупно 1905 дана (око 5,5 година). Решењем надлежног органа од 06.11.2001. године, тужиоцу је као ратном војном инвалиду IV групе са 80% војног инвалидитета признато право на личну инвалиднину. Према извештају из казнене евиденције, тужилац није осуђиван. За време трајања притвора преминула су три члана тужиоцеве породице и то брат ББ, отац ВВ и супруга ГГ. Према налазу и мишљењу неуропсихијатра, тужилац испољава симптоме хроничног ПТСП-а са трајним променама личности, уз пратећу клиничку слику пострауматског депресивног поремећаја са развојем психосоматских болести везаних за кардиоваскуларни, гастроинтестинални, респираторни и дерматолошки систем, а наведени душевни поремећаји и психосоматска обољења су у узрочно последичној вези са боравком тужиоца у притвору у периоду од 2003. до 2009. године. Тужилац је трпео примарни страх јаког интензитета у трајању од једног часа у моменту лишења слободе и стављања у притвор, секундарни страх јаког интензитета у трајању од 24 часа, секундарни страх променљивог интензитета од јаког до средњег током боравка у притвору условљен испитивањима, бесаним ноћима, јаком главобољом, осећањем гушења, боловима у грудној кости, депресијом, кошмарним сновима, те појаве суицидалних мисли. Секундарни страх ниског интензитета трпео је по изласку из затвора са осећањем стрепње, бојазни, поновног преиспитивања, посебно у присуству жандармерије или полиције. Дејство примарног и секундарног страха довело је до развоја душевног поремећаја и психосоматског обољења које је оставило трајне последице по здравље тужиоца, а које захтева стално медицинско праћење одговарајућих специјалиста. По основу душевног поремећаја и психосоматских болести, код тужиоца постоји умањење животне активности од 45% трајно и односи се на већа психичка улагања на подизању и успостављању интегритета своје личности, побољшању социјалне комуникације и подизању вољно нагонских динамизама за свакодневне животне активности. По основу душевног бола и патње због губитка угледа и части, повреде права личности, код тужиоца постоји умањење животне активности од 15%, па јединствени проценат умањења животне активности по оба основа износи 53%.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је правилно применио материјално право и то члан 200. Закона о облигационим односима, када је смањио износе накнаде нематеријалне штете досуђене првостепеном пресудом. Другостепени суд је правилно ценио све околности конкретног случаја и то да је тужиоцу на терет стављено извршење тешког кривичног дела, да је у притвору боравио дуже од 5 година, да је у време лишења слободе био ратни војни инвалид са инвалидитетом од 80%, због чега је боравак у притвору њему био тежи него здравом човеку, као и чињеницу да је тужилац неосуђиван, породичан човек, да су током боравка у притвору преминула три члана његове породице, те да је боравак у притвору нарушио његов углед и част.

Другостепени суд је правилно ценио значај поменутих околности, степен и последице умањења животне активности, имао у виду циљ накнаде нематеријалне штете (успостављање психолошке и емоционалне равнотеже), значај повређеног добра те водио рачуна да се износом накнаде не сме погодовати тежњама које су супротне са њеном природом и друштвеном сврхом и правилно закључио да правична новчана накнада тужиоцу због неоснованог лишења слободе износи 11.000.000,00 динара, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности 900.000,00 динара и за претрпљени страх 600.000,00 динара, са каматом од пресуђења до исплате, применом члана 277. Закона о облигационим односима. Другостепени суд је правилно ценио значај околности које се односе на тужиоца (индивидуализација накнаде) и истовремено водио рачуна да се она не може одмерити изван контекста друштвено економских прилика средине у којој се досуђује и стандарда грађана. Зато су неосновани наводи наводи изјављених ревизија којима се оспорава правилна примена члана 200. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога применом члана 414. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац у ревизијском поступку није успео, па му не припада накнада трошкова за ангажовање пуномоћника за састав ревизије од 78.000,00 динара, због чега је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**